

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. I. Summaria discussio hujus propositionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

LIBER SEPTIMUS

De autoritate summi Pontificis in definiendis Fidei quæstionibus occasione quartæ propositionis, scilicet,

IN fidei quoque quæstionibus præcipuas summi Pontificis esse partes, ejusq; Decreta ad omnes, & singulas Ecclesias pertinere, nec tamen irreformabile esse judicium, nisi Ecclesiæ consensus accesserit.

CAPUT PRIMUM.

Summaria discussio hujus propositionis.

1. **P**Utaveram hæctenus, libertates Ecclesiæ Gallicanæ nullatenus ad Fidem pertinere, in qua potissimum repositam arbitrabar strictam illam Ecclesiæ Gallicanæ cum Romana conjunctionem, quam ceu hæreditatem ab Atavis acceptam, constanterque semper retentam prædicant illius gentis Scriptores. Verùm cum ad tuendas illas libertates Decreta summi Pontificis circa disciplinam non valere, nisi acceptata fuerint, jam tradidissent aliqui Autores Gallicani, nunc Illustrissimi Antistites Decreta circa fidem non esse irreformabilia declarant: Itaque nescio quomodo in posterum Galli poterunt de strictiori cum Romano Pontifice gloriari conjunctione.

2. Etenim Ecclesiasticas leges libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ adversari, atque aded non acceptandas esse, & consequen-

quenter non obligare, quoties libebit, causabuntur: Decisiones verò circa fidem incertæ manent, quamdiu iudicium de illis prolatum reformabile est. Quod autem incertum est, de fide non est. Iis autem, quæ de fide non sunt, nemo internum necessariò tenetur præbere assensum; sed potest vel eum suspendere, vel omninò negare, & dissentire, donec irreformabili iudicio res definita fuerit.

3. Frustrà ergò Antistites Gallicani auctoritati Pontificiæ gravissimum vulnus illaturi honorificâ præfatiunculâ ferrum occultant, præcipuas summo Pontifici partes concedentes, ejusque Decreta ad omnes, & singulas Ecclesias protendentes. Nam quæ sunt præcipuæ illæ partes summi Pontificis? Quod primus sententiam suam debeat promere, quemadmodum Africana Concilia professâ sunt in epist. ad Theodorum Papam, quæ lecta est in Concilio Lateranensi sub Martino I. Theodori successore anno 649. his verbis; *Antiquis enim regulis sancitum est, ut quidquid quamvis in remotis, vel in longinquo partibus ageretur Provinciarum, non prius tractandum, vel accipiendum sit, nisi AD NOTITIAM ALMÆ SEDIS VESTRÆ FUISSET DEDUCTUM, & hujus auctoritate jussu que fuisset pronuntiatio FIRMARETUR.* At quantis laudibus donatus est ab Episcopis anno 1681. Parisiis congregatis liber Joannis Gerbasi de causis majoribus, in quo primum illarum iudicium ad Episcopos, & Concilia Provincialia pertinere contendit.

4. An summi Pontificis prærogativa in eo erit, ut quæ à Conciliis Oecumenicis decreta fuerint, eorum ipse urgeat executionem? Sed hæc cura summi Pontificis dignitatem non tam arguit, quàm tollit, quandoquidem merus Executor constituitur, sine facultate interpretandi iudicii, ità scilicet, ut illa interpretatio irreformabilis sit, atque adeo ad consensum internum fideles arctet.

5. At privilegium illud sanctæ Sedis ad hoc valebit, ut ejus Decreta ad omnes, & singulas Ecclesias pertineant. Verùm non ejus, sed Conciliorum generalium Decreta id sibi vendicabunt; siquidem penes illa, non penes Papam est auctoritas controversas fidei judicandi irreformabiliter. Quod enim fortasse aliquis reponat, interim dum expectatur Concilium Oecumenicum, standum esse iudicio Papæ, efficit, ut publicè con-

366 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
contradicere nemo debeat (quod ad Politiam quandam ex-
ternam tantum referendum est); non autem, ut ei quif-
quam interius assentiri teneatur, quandoquidem errori ob-
noxium est. Sed nec primum quidem illud efficit, saltem si
Gersonio credimus.

6. Gersonius quippè de examinatione doctrinarum part. 1.
considerat, 5. docet non solum Concilium Oecumenicum,
aut Nationale, vel Provinciale, sed & Doctorem quemlibet
posse summo Pontifici obistere, manifestum errorem contra
fidem proponenti. *Staret quod aliquis simplex non autorizatus, esset tam
excellenter in Sacris Litteris eruditus, quod plus esset credendum in casu,
doctrina sua assertioni, quam Papa declarationi; Constat enim plus esse cre-
dendum Evangelio, quam Papa; si doceat igitur talis eruditus veritatem ab-
quam in Evangelio contineri, ubi & Papa nesciret, vel ultro erraret, patet
cujus preferendum sit iudicium. Quæ autem veritas in Evangelio
adeò expressa esse potest, antequam ab Ecclesia declarata sit,
quæ non alicui Doctori, vel etiam pluribus, error mani-
festus non possit apparere? Quæ ergo poterit autoritate com-
primi Doctor ita affectus, interim dum conveniet Concilium,
aut quousque consensus Ecclesiæ accesserit, prout requirunt
Antistites Gallicani?*

7. Quæ verò ratione dignosci poterit Ecclesiæ consensus,
si Provinciæ Christianæ circa illam controversiam inter se
dissentiant? An illa vera Ecclesia censebitur, quæ Capiti om-
nium, Romano scilicet Pontifici adhærebit? Recurret idem
inconveniens, quod scilicet illius iudicium, si non sit irre-
formabile, possit fideles in errorem pellicere.

8. Verum, ut videas quantum summi Pontificis senten-
tiæ plerique Gallicani Doctores honorem deferant; & utrum
ei provisionaliter obtemperent; aut saltem illam silentio ve-
nerentur, ad ea, quæ non ita pridem gesta sunt, oculos con-
verte. Exigitur à Catholicis in Angliâ degentibus juramen-
tum, hanc inter alias clausulam continens; *Præterea iuro, quod
ex corde abhorreo, detestor, & abjuro tanquam impiam, & hæreticam hæc
doctrinam, & propositionem, quod Principes per Papam excommunicati, vel
deprivati possint per suos subditos, vel alios quoscumque deponi, vel occidi.*
Paulus V. in Brevi ad Catholicos Anglos dato 23. Septem-
bris 1606. in quo insertus est prædicti juramenti tenor, il-
lud

lud his verbis reprobat; Quæ cum ita sint, vobis ex verbis ipsis per-
 ficitur esse debet, quod huiusmodi iuramentum salvâ fide Catholicâ, & sa-
 lute animarum vestrarum præstari non potest, cum multa contineat, quæ fi-
 dei, & salutis apertè adversantur. Quia verò nonnulli Breve illud
 summo Pontifici de rei veritate plenè non instructo subrep-
 tum causabantur; Non ex animi nostri sententia, nostraq; propriâ volun-
 tate, sed potius aliorum intuitu, & industriâ, inquit summus Ponti-
 fex, ea de re conquerens in altero Breve dato 23. Octobris
 1607. addidit; Eapropter ad vos iterùm scribere decrevimus, ac denud
 vobis significare litteris nostras Apostolicas anno præterito 10. Kal. Octobris da-
 tas de prohibitione iuramenti non solum motu proprio, & ex certa nostra scien-
 tia, verum etiam post longam, & gravem deliberationem de omnibus, quæ in
 illis continentur adhibitam, fuisse scriptas, & ob id teneri vos illas omninò
 observare omni interpretatione secus rejecta. Hæc est autem mera, pura, inte-
 gra, voluntas nostra, &c. Nihilominus Doctores Parisienses,
 quos illam Papæ sententiam latuisse non potest, sic censue-
 runt. Nos infra scripti Sacre Facultatis Parisiensis Doctores Theologi censuimus
 iusjurandum, ut in obversa pagina conceptum est, salvâ fide, & iurâ conscien-
 tiâ à Catholicis Anglis jurari posse, si modo in propositione, quæ est de deposti-
 tione, & eade Principum, quæ damnat ut heretica, verba Deponi, & oc-
 cidi, conjunctim accipiantur: imò etsi divisim, itaut tamen propositio hereti-
 ca materialiter, id est, verbo Dei contraria fuitur; quatenus posse Principes
 deponi essent, formaliter verò etiam quatenus & occidi posse superaddit. Deli-
 beratum, datumq; Parisiis die 16. Augusti anno 1680. subscripsere 56.
 Doctores die 19. Augusti 1680.

9. Sed consideremus utrum declaratio Illustrissimorum Præ-
 sulum Gallicanorum cum Scriptura sacra consentiat, aut Sa-
 cris Canonibus, & Patrum traditione, quæ sunt fundamen-
 ta libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, nitatur; Annon potius ve-
 rum sit, quod aliqui scripserunt, eam sententiam nonnisi post
 schisma tempore Concilii Constantiensis in lucem editam;
 antea verò iudicium summi Pontificis tanquam indubitatum
 habitum fuisse, non propter, aut post Ecclesiæ consensum,
 sed etiam propter non errandi privilegium B. Petro, & ejus
 Successoribus à Christo collatum.

10. Porro ipsa propositio, quam hic expendimus, satis de-
 clarat non agi de Papæ tanquam privatæ personæ, opini-
 bus; sed de ipsius tanquam summi Pastoris, & Pontificis

368 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
totam Ecclesiam influentis doctrina; uno verbo de Decretis,
quæ ad omnes, & singulas Ecclesias pertineant; Idque in fidei
quæstionibus.

II. Non disquirimus etiam; An summus Pontifex aliquam
fidei quæstionem definiturus egeat consilio, & quo, quare
alia diligentia uti debeat. Supponimus enim ipsum, ne Deum
tentet, media teneri adhibere ad cognoscendam veritatem or-
dinata. Sed si Divina providentia eum ad finem, id est fidei
veritatem certò, tutoque assequendam dirigat, sine dubio ad
assumenda media necessaria etiam inducet. In eo igitur fisti-
mus; An Papæ judicium nisi Ecclesiæ consensus accesserit, in-
certum sit, & reformationi obnoxium concurrentibus qui-
busvis aliis conditionibus.

C A P U T II.

*Probatnr autoritate sacra Scripturae iudicium summi
Pontificis circa quæstiones fidei esse irreformabile,
seu infallibile.*

I. Summum Pontificem esse Caput Ecclesiæ, professi sunt
etiam ipsi Episcopi Parisiis anno proximè præterito con-
gregati ad cohibendam Curiam Romanam, ne, ut ipsi me-
tuere videbantur, jurisdictionis Episcopalis jura paulatim in-
vaderet, & infringeret. Et sanè Concilium Constantiense,
cui Galli tantum deferunt, inter alios Wicleffi articulos, il-
lum damnavit, qui hanc Papæ dignitatem, autoritatemque
abrogabat. Quoniam autem fundamento nititur Catholica
doctrina, Hæreticorum, & Schismaticorum accephaliæ op-
posita? Ubinam Evangelii de Pontifice Romano sit mentio?
cùm ne quidem Pontifex Romæ existeret, quando res in
Evangelio narratæ gestæ sunt, sufficit (inquiēs) ut certò
sciamus summum Pontificem esse Successorem S. Petri, ut
indè certò etiam colligamus, illum hujus esse dignitatis,
& autoritatis hæredem. Ità est omninò: ad Divinam enim
providentiam pertinet, ut quibus idem confert officium,
eandem tribuat autoritatem.

2. At-